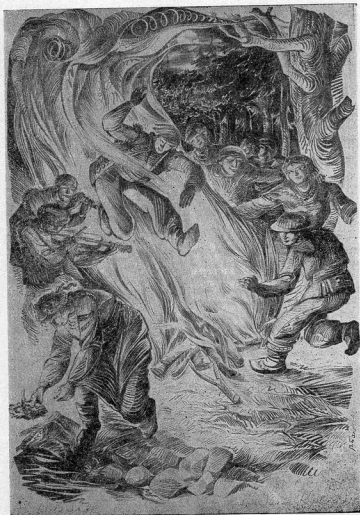

Молоде Життя

ПЛАСТОВИЙ ЖУРНАЛ

В. Баляс

На Івана Купала

Ч. 3.

Травень -- Серпень

1953

Молоде Життя

ПЛАСТОВИЙ ЖУРНАЛ

3 частиною для юнацтва „Молоде Життя“
3 частиною для ст. пастушества „Краса і Сила“
і з частиною для новаттв „Готуєсь“

Видає:

Організація Української Молоді „ПЛАСТ“
Дітройт, Мич., ЗДА

Editor:

Ukrainian Youth Organization „PLAST“, Inc.
Detroit, Mich., USA

Редагують Колегії

Адреси Редакцій:

„Молоде Життя“ — Ольга Кузьмівна
70 Park Ave., Babylon, N. Y.

„Краса і Сила“ — Володимир Гайдук
248 Rivington St., New York 2, N. Y.

„Готуєсь“ — Леся Храплива
388 E. 10th St., New York, N. Y.

В загальних справах виховних пл. журналістів
звертатися на адресу:

Яро Гладкий
1723 — 74th St., Brooklyn, N. Y.

Адреса Адміністрації:
Journal „Molode Zhyttia“
29 Shepard Terr., West Orange, N. J.

Ціна журналу \$0.50
з усіма частинами

З МІСТ

„МОЛОДЕ ЖИТТЯ“

Іван Франко — учитель суспільної праці — Леся Храплива (Л. М.)	1
Успеніє — Віра Вовк	2
Приглаємося діяльності — М. Костко, ОХ.	3
Заснування та праця летуського гуртка „Орел“	4
Перші пластові вправи в Карпатах 1912 р. — д-р Володимир Галан	5
Трибу Посейдона — „Бурко“	6
Гей на Івана, гей на Купала — К. До наших Американців — ст. пл. поучник Ігор Гриневич	8
Пісня — пластушка Остана	9
Над синім плесом — Богдан Петрустик	10
Про опадлість — М. З.	11
Чи ми справжні пластуни — Люба Тер.	12
З пластового життя	13
Орачі — Віра Вовк	13
Наші приятельці-пластуни — Ліда Палій	14
Пластун Триєка здобуває найвищий верх — Ірина Ев.	15
Вісті Виховних Булав	16
„КРАСА І СИЛА“	
Хто черговий — редакційна	1
Наші листи — Іван Крилатий	2

Іскра — Леся Храплива	3
Чому світогляд? — Ігор О. Богачевський	4
На твої дні — „Стежника“	5
Закладаймо основи летуського пластування — М. Костко, ОХ.	6
Над морем, Дружба — Віра Вовк	7
„Едельвайси“ — Пластушка Остана	7
Гучульський Матері Божій — Віра Вовк	8
Відомості про діяльність УСР-ок	8

„ГОТУЄТЬСЯ“

Вітерець-легітик — Ніна Мудрик	1
Ідемо на Свято Весни — Сестричка Ася	2
Святій Юрій — Л. Х.	3
У Мамин День — Сестричка Ася	4
Іван Франко	5
Вогник — Сестричка Мавка	6
Сарна — Леонід Бачинський	7
Новашля хустина — Сестричка Ніна	9
Леся	10
Вішак для рунників	11
Христиня	12
Прочитайте	13
Образкова скринанка — Н. М.	14
Розгадай	15
Старий Орел	16

ЯК РОЗЧИСЛЯТИСЯ ЗА ЖУРНАЛ „МОЛОДЕ ЖИТТЯ“

Адміністрація журналу „Молоде Життя“ просить всіх тих, що одержали попередні числа, розчислитися за них і надіслати належності на нижняку адресу.

Це число „Молодого Життя“, включно з новашкою та старшопластуською частинями, просимо взаємно розкляти розпорядити між нашим пластуством і належності за нього (50 центів за примірник) надіслати на адресу:

Darmochwal Wolodymyr
West Orange, N. J.
29 Shepard Terr.

На грошевіх переказі належить підписати особу, що є компетентна розчислитися. Ніколи не підписувати Гуртків, Курнів тощо.

При розчисленні подати на окремому листку:

- скільки грошей
- за що — кольпортажа, пресовий фонд тощо,
- хто зібрав гроші.

Евентуальні інші виснаєння, напр., при пресовій фондї подати жертводавцїв, при якій нагодї тощо.

Адміністрація журналу
„Молоде Життя“

„Молоде життя“ — Ваш часопис — тому передплачуйте і поширюйте його

ПЛАСТОВЕ ВИДАВНИЦТВО „МОЛОДЕ ЖИТТЯ“

Muenchen, Dachauerstrasse 9/P, Germany
поруває свої видання:

Юрій Старосольський

ВЕЛИКА ГРА

гуртка про ідею і методу пластування. Марка на обгортці Лівсового, ініціали Судомори, 3 ілюстровані вкладки. Мюнхен 1948, сторінок 68, 8*, ДМ 3, або доларів 0.80.

В ДОРОГУ

Пластовий Співаник за ред. В. Витвицького, Ю. Ясяцького, Б. Кравця, — 6 розділів: Гимни, Пластові, Народні, Стрілецькі, Танки, Трубові сигнали; стаття В. Витвицького про українську музику — українською і англійською мовами — 101 пісень. Мюнхен 1949, стор. 192, 16*, ДМ 5, або дол. 1.80.

ЗАПИСКИ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУНА

- Володимир Янів: „До великої Метри“, стор. 19, ДМ 0,40, або дол. 0,10.
- Євген Кульчицький-Гут: „Наше довкілля під час мандрівок“, стор. 16, ДМ 0,40, або дол. 0,10.
- Яро Гладкий: „Пластовий Індивідуалізм“, стор. 20, ДМ 0,40, або дол. 0,10.
- Юрій Старосольський: „Лейтний виряд пластуна“, Я Атанас Міланці: „Фізичний і господарський виряд“, стор. 19, ДМ 0,40, або дол. 0,10.
- Цьона Палів: „Поганбляймо Пластуну Працю“, стор. 16, ДМ 0,50, або дол. 0,15.

Молоде Життя

Леся Храплива (Л. М.)

Іван Франко — учитель суспільної праці

Наше життя тут на чужині в більшості тісно замкнене поміж місцем праці, школою та домом. Ці три місця займають так багато часу та забирають так багато енергії та уваги, що ледве і тільки великим зусиллям вдається нам "вирвати" ще дещо часу на суспільну працю.

Багато людей в сьогоднішню пору резигнує із цього зусилля. Та ми пластуни — це ще одні із тих, що рішили не опустити безсилу рук, а таки безупинно змагаємося за цю дрібку часу, яку ми могли б посвятити праці, що є висловом наших переконань, що зближує нас до наших ідеалів.

І ми працюємо. Наша праця дрібна, муравлина. Сходина, гуртки, підготовка до імпрез, табори. Це те, що надає нашому сірому життю хоч трошки блиску, що дає оправдання нашому існуванню тут, по цей бік залізної занавіси.

Практична суспільна праця та думки про неї вивопняють ще рештки нашого часу. І вже дуже мало, залишає його на теоретичні міркування, на думки, що дали б тривку основу та певний, непомильний напрямок нашій праці. Ясно, що навіть і ця дрібна, щоденна праця дає нам все більше досвіду та вміння, що ми ростемо в ній, виконуючи все нові завдання. Але цього мало, бо, щоб ця праця була повновартісна, вона мусить бути оперта на добрій теоретичній основі. Ми мусимо знати не тільки, що ми повин-

ні те чи інше виконати, а ясно розуміти в кожну хвилину, чому та на що ми це виконуємо. Бо ж самі знаємо, що коли прийде хвиля зневіри, коли ми до краю перетомлені працею та знеохочені байдужністю більшости наших товаришів, тоді в нас вириває питання: і навіщо це все? Чому інші можуть не робити нічого, можуть мати час на розваги та приємності, і ніхто їх за це не ганить? І в ці хвилини так дуже треба нам вміти собі відповісти на ці питання.

Із тих хвилин виринула в мене думка, хоч на деякий час залишити нам все буденне та призадуматися: чому справді працювати нам на громадській ниві?

Та кого нам спитати? Сьогоднішній, зматеріялізований та себелюбний світ не дасть нам відповіді на це. Бо традицію нашої праці привезли ми зі собою ще з дому — і туди нам слід звернути наші запитання — до наших предків. І недалеко доведеться нам шукати у темряві минулого, бо ось зараз стане перед нами на весь рісг постає великого вчителя суспільної праці — Івана Франка.

Він сам все життя був нестружденим суспільним працівником, і в його ж творах в'ється нескінченною ниткою оця тема суспільної праці та її обгрунтування.

Забудьмо ж на хвилинку всі буденні турботи, та вслухаймося у його голос і може там почуємо слово, що підкріпить нас на нашому важкому шляху.

І коли хочемо прослідити, як розуміє поняття спільноти Іван Франко, то побачимо, що за її основу він вважає відношення поодинокі людини до людини. Ідеальне відношення в нього — це зрозуміння терпіння та потреб ближнього, та повна прихильності поведінка супроти нього.

Якби ти знав, як много важить слово,
Одне сердечне, теплеє слаце!
Глибкі рапи серця як чудово
Вигноє, якби ти знав отого!
Ти б певно поуз болю і розпукі,
Зціпилаш уста безмовно не минав,
Ти сіла би слова потіхи і притуку
Мов теплий дощ на спрагалі ниви й луки —
Якби ти знав! . . .

Із того глибокого зрозуміння людини виростає не лиш доброта супроти одиниці, що може потребувати нашої допомоги. Це ж саме зрозуміння каже нам думати і про більші гурти наших ближніх та журитися їх долею. Варто слідкувати, з яким захопленням описує Франко в "Панських Жартах" старенького пароха, що в часи найлютішої панщини та неволі взявся вчити селянських дітей письма:

. . . Бог дає мабути усяким людем всім дари:
Одному яєний, сильний ум,
Що не находить в світі пари,
Другому рій крилатих дум,
Що мов орли летять за хмарами;
Ще іншим руки золоті:
Що очі бачуть — руки відюють.
Якби же дар дістали ті,
Що так дітей учити відюють?

Мені здається, в скорій тім,
Люби найбільш дістаює Іх.

Чимало вчителів стрічав я,
В житті чимало жив з людьми,
А про такого й не чував я,
Щоб так з маленькими дітьми
Вмів поводитись, як покійний
Наш пан-отець...

В обидвох згаданих віршах Франко підчеркає красу та велич любови ближнього, виявленої в ділах, що випливає із найглибшого та найшляхотнішого бажання людини, відкрити своє серце другим людям. В цих віршах Франко хоче захопити нас цією любов'ю, але ще не ставить її перед нами, як невідкличний обов'язок.

Однак і це він робить пізніше. Цій темі він присвячує окремо цілу поему "Іван Вишенський". Тут він в цілу глибину виводить конфлікт між особистими задумами людини та її обов'язками супроти спільноти. Цей конфлікт давній, як і саме людство. Його знає так добре і кожен із нас.

І тут Франко стверджує, що обов'язки супроти спільноти стоять понад все особисте:

— І вже ж ти мавш право,
Черешню недобита,
Про своє спасіння дбати,
Там, де гниє мізіон?
— Аджє за всі душі тії,
Що ти впадуть у знівирі —
А ти б віддеркав їх —
В тебе Бог разумку заклада.

І тривожний сумнів старенького ченця Франко скріпляє закликом у "Великих Роковинах", безсумнівним ствердженням, що кожна людина відповідає за долю цілої своєї спільноти:

Кожний думай, що на тобі
Міліони став стоїть,
Що за долю міліонів
Мусиш дати ти одвіг!

Якже ж уявляє собі Франко цю службу спільноті? Від суспільного працівника він вимагає великої скромності, вимагає, щоб він поставив себе в ролі слуги, дарма, що виконує працю, за яку мав би право бути вивіщеним. Це він і викладає у притці про терен в "Мойсею". Приймаючи на себе ролу царя усіх дерев, терен каже:

Я ні станом високий, як кедр,
Ні як пальма вродивий
І не буду як дуб-самозлюб,
Як береза-чужиний.

Здобуватиму поле для вас,
Хоч самому не треба,

І стежитися буду в низу,
Ви ж буйте до неба.

Боронитиму вступу до нас
Списканими шпичками,
І скрапатаму всі шукетірі
Молодшими квітками.

І служитиму зайцю гніадам,
Преставопашиєм гтаху,
Щоб росли ви все краше, а я
Буду гнущу на ліяху...

Та не лиш скромності, але й цікавотої самопосягати, без надії на відплату, без надії навіть на те, що побачить він плоди своєї праці — вимагає Франко від свого ідеального суспільного працівника; від свого "Каменяря":

Та слави людської ми зовсім не бажали,
Бо не герої ми і не багатірі...
Щі, ми незваними, хоч добровільно явили
На себе пута. Ми рабами волі стали,
На шляху постуку ми лиш каменярі.
І всі, ми вірили, що своїми руками
Розвіємо скалу, роздробимо граніт,
Що кров'ю вдавляю і власними кістками,
Твердий збудуємо гостинця, і за нами
Приїде нове життя, добро нове у світ.

І ця активна, повна самовідречення любов до людини, чи до людства, у Франка майже без винятку розуміється, як любов до свого народу. Дарма, що в молоді роки Франко захоплювався соціалізмом, та навіть описуючи, як багатірі визискують бідних бориславських робітників, завжди в нього видно, що це в першу чергу болять його тому, що ці робітники Українці. (Повісті: "Боа констріктор" — "Борислав сміється"). А вже чим пізніше, тим ясніше розгоряється його любов до батьківщини, щоб завершитися величним прологом "Мойсея":

Та приїде час, і Ти вопиєтим вимом
Засяєш у народів воляних колаї...

Як бачимо — не весела доля такого суспільного робітника — його життя важче, як життя інших. Та чи справді так? Йому ж залишається крім всієї його скромності німб величності. Це ж йому із захопленням співає Франко своє признание:

"Все що мав у житті, він віддав
Для одної ідеї.
І горів, і лясів і страждав
І трудився для неї".

Яке ж гарне його життя в порівнянні із тими, що для них:

Мясо стад їх, і масло і свр,
Це найбільшая ласка...

Ім то кидає Франко з погордою

"Ти — брате, любиш Русь,
Жк хліб та кусень сала... бо на вижчі поцу
ваниз ти неспроможеш..."

І тільки суспільне наставлення всіх одиниць зможе створити справедливий громадський лад де кожному буде воля та добро, де спільними силами громада осягне куди більше, як могла б досягнути самі одиниці. Приклад такої ідеальної спільноти ставить нам перед очі Франко у "Захарі Беркуті", де тухольці завдяки своїй єдності та добровільній дисципліні змогли протиставитися навіть цілій татарській орді... І словами старого Захара Беркута висловлює Франко надію, що ще колись після всіх лихоліть повернеться знов цей вимірний громадський лад, де кожна одиниця розумітиме потреба спільноти та працюватиме добровільно для неї.

Цим шляхом змагаємо ж і ми пластуни.

Так із мандрівки у країну предків ми принесли собі хоч трохи думок, хоч трохи нової снаги до дальшої праці. Може це нам допоможе перемогти ще одну хвилину зневіри.

Та коли комусь здається, що трохи надто сумна сьогоднішня гутірка, що надто багато говориться про самовідречення, то нікому не згадати ще одного вірша Франка, де він всі труди ні громадської ниви, всі задуми нових діл для неї, всі бадьорі почи них, рівняє із наснагою, що її відчуває людина, коли надходить весна, всю боротьбу із перешкодами, що стоять на шляху. Бо справді весняно радісна наша праця коли беремося до неї із запалом коли кличем стає Франково:

Встань, прокинься, пробудься —
Vivere memento!

Віра Вовк

УСПЕНІЄ

Ішла усміхнена, погожа,
Стомилаєш шепотом трави:
Заснула в зіллі Мати Божо,
Зійшли роменом рукави.

Співати станули тополі
І розвивати ставши
Зворушені, бо серед поли
Розквітали маком уставки.

Пригляньмося дійсності

Дійсність наша — пластунів-юнаків — є дуже різностороння, багата і доступна з одного боку, але сумна і болюча з другого. Тому, що ми дивимося на неї лише зі сторони зверненої лицем до нас, а друга сторона її, нас мало цікавить. Ми мало признаємося над важливістю нашого поклонання Батьківщиною. Ми поринаємо і губимося в дійсність сьогоденного нашого перебування, а забуваємо про землю наших батьків і нас самих. Чи Вона стала нам вже „олдфешіонен“? Чи Старий Край, так як все інше поняття **старого**, втрачає на своїй вартості, а новому присвячуємо всю нашу увагу і захоплення, чи може, у даному випадку, Старий Край повинен бути в нас надрядним поняттям в порівнянні з іншими?

Він для нас лише один, а доля наша примушує нас прибирати сьогоди цей, а завтра інший Новий Край і чи варто поринати в нього всецільою своєю духовним еством? Земля, що виростила нас, це наша мати і ми повинні служити їй так, як служить син своїй матері роду.

Гляньмо на дійсність України і придивімося долі нашим рівним-братам — українським юнакам.

Комунізм, що опанував всі терени східної Європи, в своїй практиці прекрасно знає, що виховувати людей на поклонників його, на рабів незрячих, є саме найвигідніше починаючи від молодих, а навіть дітей. В його системі існує одна організація комуністичної молоді, яка має відділи „жовтенят“, „піонерів“ та „комсомольців“ (ВЛКСМ). Зовсім аналогічно до наших пластових уладів — новацтво, юнацтво і старше пластуство. Починаючи від самих основ, баламутять діточі поняття про існування Бога, а то зовсім перечуть його, зроджують ненависть до всього закордонного, а любов лише до советської влади. Поминаючи жорстокість правління і штучне вивторювання злиднів, де люди під зовнішнім тиском, без права вислову власної думки і вияву волі, мусять, під загрозою смерті, виконувати накиненим їм волю, щоб причинитися до зміщення влади свого ворога, придивімся жор-

стокості і принциповості молодечого виховання.

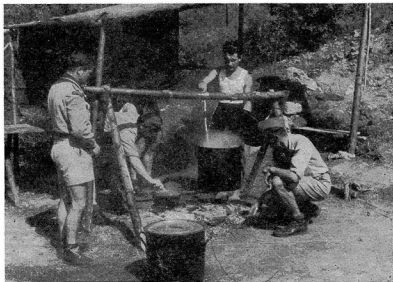
Існують відділи організації при школах, дідмолах, фабриках, колгоспах, радгоспах і всіх інших видах советської організованості. Всі здібніші і кращі діти, юнаки і молодь, мусять бути членами (добровільними) їх. До цього ведуться постійні агітації, мітінги, зоори молоді і батьків, засідання активістів організації, всякого роду товариські намовляння, відзначування і вирізювання членів від нечленів і вся інша підлота, до арешту включно.

Діти, з твердою основою родинного виховання, особливо українські діти, не даються скоро заманити, хоч здібні і гарні. Значиться, що причина опору є в батьків, бо дитина, чи юнак не є такі розумні, щоб відрізнити зло від добра, якого по-суті не бачуть. Тоді завшколи, чи якогось іншого підприємства додатково скликає батьків для вяснення справи і кожного окремо питає про його опінію про організацію. Всякий завідуючий є членом партії. Але і це не допомагає здобути дитину, бо батько не хоче, тоді його „пришивають“ контрреволюцю, арештують, а дітей, як безпритульних, забирають до дит-

дому і виховують. Теоретично існує такий лозунг, що батько не відповідає за сина, а син за батька, але в практиці це виглядає трохи інакше. І такий спосіб „добровільности“ членства і система виховання шаліє на всіх землях нашої Батьківщини.

Про яєсь національно-державне виховання нема навіть мови, а якщо вчать про Україну, то як територію, що завдяки Жовтневої революції пролетаріату, має „шалеє і вільне“ життя, а Тарас Григорович, І. Франко, Л. Українка й інші, це революціонери, не за національне визволення, а за соціальне з-під гніту панів і експлуататорів, чого саме досягнула революція 1918 року. В цей спосіб ставиться українське юнацтво в положення меншеварти, вічної залежності від „старшого брата“, вирощується в почутті невірництва-рабства, що має служити ко-мусь.

Вони не бачать свого власного національного обличчя, вони не знають правди своєї історії. Для них, за твердженням „учителів“ козацтво України не було творцем Вільної Незалежної Держави Руської, а це були пролетарі, що били панів і мстили заподіяну кривду, що С. Петлюра це не Головний Отаман Військ Директорії, а бандит, що виступав проти „армії трудящих“, яка визволяла народ з гніту і ярма, що Грушевський це не український історик,

Вішкіл у куховарстві у Вишкільному Таборі УСП у Ваєри, Німеччина, в 1948 році

а „сепаратист“ і зрадник українського народу і тд.

В такому дусі виховуються наші брати на рідній землі, бо муять це робити. Хоч знають, що вони Україні з усякого роду утисків супроти них, але душа їхня є штучно викривленим ворожим знаряддям. І вони всі стають, примусово, мовчазним знаряддям в чужих руках і йдуть покірно і смирно, як та овечка, яка ведуть на заріз, бо іншого виходу нема.

Ми, сьогодні в світі, серед юнаків англійських, німецьких, французьких, американських, австралійських і інших, бачимо, що ми не різнімося нічим від них, що ми не є зовсім менше вартісні від них. Бачимо, що Бог не покидав лише один нарід, який володів би всіма іншими, а дав однакове право всім народам. Маємо всі однакове право на життя і розвиток. Але до цього треба належно бути підготовленими. Особливо ми, українські юнаки, що на протязі років історії такої можливості не мали, мусимо сьогодні підготуватися до сповнення великої місії.

Початкова наша підготовка є саме в Пласті — молодечій організації, яка системою своєї праці і пластовими пробами просвічує наш уми, підносить наш інтелектуальний рівень і ставить нас на правдивий шлях життя добрих українських громадян, для добра і щастя Батьківщини і користи цілого людства взагалі. А ми????

Пластові проби трактуємо, як щось додаткове до життя, як щось необов'язкове-вигадане і робимо це, як ласку для впорядника, або виховника. Читаючи матеріали про Україну, в тракті підготування до проб, не пригадуємося часом над їхньою важливістю для нас в цілому, а вчимося, щоб знати лише до іспиту. Не переробляємо окремих ділянок ґрунтовно до основ, а лише поверхово, зриваємо вершки, щоб орієнтуватися.

Існують Курси Українознавства в багатьох осередках нашого громадського скупчення, а ми уважаємо, що вже багато знаємо про Україну і на курси не ходимо. Для забезпечення всіх бажаючих довідатися про Україну, що живуть розкинені, або не мають таких курсів в своїй місці, Український Народний Університет, зо своїм осідком у Франції, відкрив курси українознавства кореспондентним шляхом, але чомусь тяжко заплатити \$12.50 за цілість,

хоч гурток на протязі року розгратувати безоглядно оляшну суму на неопотрібні кни, чи дріюличка на вулиці.

Істотно імя пластуна, а суті його життя і діянок праці не хочемо знати. Ми великі духовно в однострої в на. доміва, а в щоденни поведінці ідеал лицаряюнка, нам оандужим.

Практику пізнавання природи, мандрівки, роімо авґамі (зמודерживаною) і за годину міряємо десятикі миль, щоб проминають мимо нас зовсім безкорисно. Краще переіти за годину три миль, але щось скористати з неі.

Ілеаємо теоретично ідеали громадськості, а в практиці, вже навіть юнаки стараються заробити власні гроші, щоб унезалежнитися від других.

Пластові табори, як вогнище всього пластового виховання стають нам байдужі, „бо треба заробити гроші“. Чи батько бачучи вашу охоту і поступ в праці буде боронити нам кілька доларів, що ми „времося“ за роботою?

Чи це може наша манія усамостійнення, чим є власне пересичене наше оточення. І не є проти цього, але воно наступає з часом зрілості, бо усамостійнення себе, ще під опікою батька може привести до того, що ми будучи незалежними людьми, так, як всі інші люди на улиці. Наслідки того усамостійнення бачимо сьогодні в практичному житті других, що в 14 років залишають хату, мешкають приватно, щоб їм ніхто не мав нічого до розпорядження і замість учитися при допомозі батька, працюють в шапі.

Придивімося дійсності, що багатство нашого щоденного і великі вольності кожного окремого, можуть нас полонити так, що зроблять з нас поклонниками буднів і тоді смерть наших братів і степи вкриті могилами і хрестами стануть нам байдужими, як щось „обдфешіонед“.

А „Того же древа стануть вітні й народу мужній синове“ (В. Мономах).

Придивімося і побачимо, що наші обов'язки є дуже поважні, що наше членство в пластовому юнацтві не є лише для розривки і форми, але є форма, яка об'єднує нас для кращого спрямування нас на шлях доброго життя.

Сьогоднішнє тимчасове наше перебування поза межами Рідної Батьківщини є лише часом наукопізнання і засвоєння високих здо-

ЗАСНУВАННЯ ТА ПРАЦЯ ЛЕТУНСЬКОГО ГУРТКА „ОРЕ.“

Наш летунський гурток „Оре Куреня ім. гетьм. Петра Конаш вича-Сагайдачного постав у жтні 1952 року, коли пл. учасня куреня поділилися на два гурти морського пластування і летуського пластування. Головні причиною того, що ми вибрали ділянку, була її ориґінальність та трудність, а далі особливу популярність летунства.

Брак літератури в українській мові примусив нас вживати майже виключно американської. Дістами її в бібліотеках та перекладами на українську мову. З цього гурток вивчив головні принципи і родиннімікі і докладно заізнаймився з поодинокими частинами літака. Щоб мати загальне поняття про сучасне летунство, гурток заізнайомлюється з різними типами найновіших американських турбіно-літаків і добуває теоретичні відомості про будову молів, що їх маємо вже шість.

На кожних сходинах, крім звичайних точок, присвячуємо на менше тридцять хвилин на летунство. Гурток має вже свій зраз летунського однострою, що клясь, як приїде відповідна хвилина, буде окрасою українського летуна на нашій вільній землі. Сьогодні ми мріємо про вишкіл табори летунів-пластунів та поширення летунства в нашій Батьківщині.

Історія вчить, але кожна поврєна її лекція — дорожка.

(Пілар)

Одна людина з піднятою творчі більшістю.

(Андрій Джексон)

бутків цивілізації і техніки. Зереження несплямленої душі вших предків і пізнавання їхньої духовної творчості, що проходить на протязі віків, щоб вернути на Україну, на руїнах широко родючого степу сіяти зерно нау Христа і нашого українського народу.

„Свій хліб, краще чужого княша“ (Нар. прислів'я).

Перші пластові вправи в Карпатах 1912 р.

Ще учнем Золочівської гімназії був я членом і провідником пластової групи, що нараховувала тоді поверх 60 юнаків, головню учнів вищих класів гімназії.

Тодішній Пласт мав у нас вигляд більше військової організації. Це — може — тому, що він тішився увагою деяких старшин Українців із Золочівської військової залози, головню двох пізніших командантів Галицької Армії: генерала Мирона Тарнавського і тоді молодого поручника, потім начального вождя Української Галицької Армії Стефанова. У великій потребі для нас — пластуни́в був старий магазинер 80-го полку піхоти Чорний. Від нього діставали ми для наших вправ мапи, військові пляшки, шатра й інше потрібне нам військово добро, хоч і перестаріле, але для нас корисне.

Поручник Стефанів учив нас теренознавства з військових мап, а коли відкрились стрілецькі курси при 80-ому полку піхоти, кожний пласту́н був обов'язково учасником цього курсу, на якому інструктором був теж пор. Стефанів.

Пластова група не могла існувати офіційно у польській гімназії й тому вправи відбували пластуни самі під опікою гімназійного катехита о. Громницького. Отець Громницький був уже в літах, та ще й хворий і тому важко було йому відбувати з нами далекі мандрівки. Він звичайно йшов з нами через місто, а за містом сів на горбі і читав книжку, ждучи, аж ми повернемось із вправ. А наші вправи відбувались найчастіше на Козаковій Горі біля Сасова, а головню біля пам'ятника Маркіяна Шашкевича в Підлісся.

Останні наші вправи відбулись в Підлісся 1913 р. на Зелені Свята і в них взяло участь понад 80 студентів. Старші продирались лі-

сами через Сасів згідно з зазначеним „бойовим“ маршрутом, молодшим треба було наййти підводу. Злука відбулась під Маркіяновим пам'ятником і її відслідковано дефілядою пластуни́в. Дефіляді пригладались мешканці села, які потім запросили пластуни́в до себе в гостину та й гостили нас „чим хата багата“, головню килимом молодком.

Найбільш відомі „постаті“ між тодішніми нашими пластунами́ми були син Івана Франка Тарас і пласту́н Чмола, пізніший старшина української армії. Вони „доставляли“ нам всю літературу, вони давали вказівки, як теж і вони були організаторами перших пластових вправ у карпатських лісах 1912 року.

Участь у цих пластових вправах у Карпатах зголосили пластові гуртки з різних частин Галичини. Усіх прибуло 30 пластуни́в на головню збірку на Головний Двірць у Львові, звідки — поділені на дві групи — станиславівську й коломийську — рушили ми

в дальшу путь. В станиславівській групі була теж одна дівчина, відома потому Олена Степанівна.

Я був у коломийській групі, яка мала перебраться із Коломи́ні на Жаб'є, звідки — злучившись із станиславівською групою — мала відбути спільну виправу на Говірляу.

Вже в Коломи́ні мали ми багато сміху і радости від коломийської залізниці. Вона іздила лише у погідні дні, та ще й серединою міста, де треба було машиністові раз-у-раз затримувати льокомотиву, щоб зійти і відігнати із дороги корову, чи свиню. Та крім сміху мали ми там і „проблему“. Саме тоді вилаяв Прут і „проблемою“ стала переправа на той бік ріки. Якесь жінка, побачивши нас, як заміряємо перебороти ріку, аж скрикнула: „Мій Боженку, та вони хочуть брости ріку!“ Човна не було ніде і треба було нам скористатись із допомоги дебелиго Гуцула, який згодився перевести молодших, а старші його слідом брили самі. Так ми „взяли“ Прут і згідно з нашим маршрутом зголосились на нічліг до місцевої школи. Вчитель прийняв нас радо і другого дня ранку — підкріпле-

Зайняття з піомірки у Вишкільному Таборі УСР у Ваєри (Німеччина) 1948 року

ні — вирушили ми зі співом у похід.

Наша стратегія полягала в тому, щоб якнайкоріше дістатись до Жаб'я, де мав чекати на нас „пров'янт“ у виді консерв, випередити станиціславську групу і захопити її „в полон“. Не буду описувати нашої дороги до Жаб'я, але скажу, що до цієї столиці Гуцульщини прибули ми босі, обдерті, голодні — подібно, як наполеонська армія з-під столиці Росії. Один із наших друзів втратив свої черевки ще такі під час переправи через Прут (казали що він післав свої черевки у Чорне море) і мусів парадувати у білих полотняних гімнастичних черевках і в білих штанах, як справжній Наполеон. Його так і назвали Наполеоном і це ім'я носив він і потім, як старшина нашої армії (справжнє прізвище його було Козак).

Головну пригоду пережили ми в одному лісі, де — після зливно-го дощу — дістали ми наказ розгорнути табір. Ми викопали рови, розгорнули шатра, ба навіть настягли дров на ватру. Але дрова не думали навіть розгорятися, дощ не переставав лити і нашу ватру виповнили ми нашим голошним співом при акомпаніменті „дзвонення“ зубами. З того випадку ми всі прийняли як доказ, що після цілоденної зливи, не можна знайти сухого дерева на ватру.

Друга наша „пригода“ була ім-позантна. Це була зустріч з Іваном Франком. Ми маршували з Жаб'я до Криворівні, коли наші стежі донесли нам, що дорогою у підводі їде наш поет із сином. Ми стали на швидку руку причепурюватись, випрямили наші плечі під наплетниками і — коли вправ наказ: „Чета позір, в ліву глянь!“ — ми струнко перейшли парадним кроком попри підводу, в якій сидів Франко. Проходили ми, дивлячись з пошаною і любов'ю на того українського Мойсея, який — вже спараліжований

— намагався підняти руку, щоб нас поздоровити, усміхаючись.

Ми мали ще кілька днів вільних до зустрічі із станиціславською групою і тому порішили використати час. Ми подались на Буркут, але тут наша розвідка донесла нам, що Гуцули кажуть, що якісь „холерники“ заїхали на лісничівку. „Холерники“ — це в гуцульському жаргоні „вакаційники“ і ми зразу догадалися, у чому діло. Ми пішли в погоню і гарної погідної ночі застукали цілий станиціславський відділ у stodолі на лісничівці. Наложили на них кару за „невиконаний обов'язок“ і викинули їх серед ночі із stodoli, завиївши їх теплі місяця.

Другої днини ми разом, співаючи, вирушили до нашої спільної цілі: верхами через масивний хре-

бет Попа Івана на шпиль карпатської цариці — Говірілі. На Говірілі ми святково запнули наш український прапор — напевно перший український пластовий прапор на цій горі. А два роки пізніше ми всі разом із єдиною нашою подругою Степанівною були в рідках українського війська, маючи нагоду вказати практично знання, набуте на пластових виправ і доказати те, про що ми співали у пісні:

.....А ми туєю червону калину підіймемо,
а ми нашу славу України розвеселимо!

Може і нашим теперішнім молодим пластунам дозволить дая, щоб вони від пластових виправ мали нагоду перейти до таких плесних і відповідальних завдан як це було суджено пластуна якій здобули Говірю у 1912 роі

„Бурко“

Тризуб Посейдона

За хвилею хвиля без впину несеться,
Знімається в гору, то знову паде.
Це море козацьке гуляє, сміється,
Силою демонів клекоче, реве.

Насупилось небо, жене чорні хмари
У проласть безодні підводних палат.
Перуи крає п'тьму ясини мечами,
Довкіля гогоче, мов рокіт гармат.

Із глибів виринув тризуб
Старого бога Посейдона,
Що в обійми свого лона
Ховав колись козацький дуб.
Від Дарданелів до Азова
Наганяв страх на Магомета слуг.

Він поважав чубатих лицарів,
Бо знав, що його нагородять,
Що трупом ворожим Босфор загородять,
З Синоні і Варни яскравих вогнів
До люльки погаслої жару приложать,
До сну засипають пісні.

А він у відплату зрівня хвилі, гори,
Щоб легше плулося козацьким чайкам,
Накаже унукам Стрибога, вітрам
Полхати вітрила, щоби до порогів
Доплав чим скоріше хоробрий гетьман,
У Дніпро широкий, у рідні простори.

Химерний це бог, грізна його сила,
У гніві шаліє-реве,

То знову неначе засне,
Несеться ріміучо за хвилею хвиля,
Пестливо вмиває каміння тверде,
Коліше до сну скело Дива.

В ніч вирине місяць з-за оброну хвиля
І встелить сріблицю дорогу.
Міля ніжно-синя упаде до долу.
Спить небо у морі, дрімая глібін,
Задивиться Бог на красу, на вроду
Пестуна, відважних князівських друж

Минали століття, а море дримало,
Погасла, а попіл рознесли вітри,
І реву порогів більш чути не стало,
Постарівся мабуть грізний Посейдон.

Вогні, що колись запалило козацтво,
Погасли, а попіл рознесли вітри,
Назіничий прапори мають на маршах
Чужі Чорним Морем ливуть кораблі.

Та ось знов на хвилях тризуб Посейда
Золотом на сонці блистить,

Збудилося море, несе хвилі-гори,
Бурун за буруном на скелі летить.

На рідних дреднавтах лунає команда:
„Залога у лави на борти!“
Задивлені в прапор, що лопоче з мах
України, моряцькі когорти.

Гей на Івана, гей на Купала!

Свято Івана Купала належить до циклу літніх свят, що залишилися у нашому народі від давніх часів, так само, як Калита-Андрій в осінньому циклі. Цей обряд святкування залишився, чи радше походить з тих часів, коли люди жили ще окремими родами — поганські часи, коли їхнє вірування в позагробове життя і всякі злі духи, їхню силу, були дуже великі.

Це свято припадає саме перед жнивнами, перед літньою працею, коли природа пишається в повній своїй красі багатства й розвитку. Назва Купало — це назва якогось духа, в честь якого наші предки падали вогні, робили різні ворожби, щоб його упростити, чи радше з'єднати, щоб він не шкодив їм у часі збору хліба. На основі вірувань, в що ж ніч і папочоть цвіте чарівним цвітом, а хто його знайде, буде дуже щасливим.

В житті колишніх родів, саме перед роботами жнив, люди хотіли придбати собі поміч і це був час підшукування пари і женитьби, тому роди сходилися разом, падали вогні і тут показувалися одні одним, хлопці виявляли свою відвагу, сприт і силу, а дівчата красу, вродливість і займалися ворожбою, якою просили духів, щоб ці призначили їм чоловіків.

Дівчата плели вінки з різного зілля, що їх укладали собі на голові й оперізували ними, а хлопці, розложивши вогонь, разом з дівчатами в присутності батьків виводили всякі хороводи, співали, танцювали, скакали через вогонь, споминаючи часто назву Купала. Скакання через вогонь мало те символічне значення, що вони ніби очищувалися від усього злого перед свадьбою тимсамим офіровували себе духам, а з другого боку чванилися перед дівчатами своєю відвагою і спритом.

В цю ніч усяке зілля ставалося лікувальним і придатним до ворожби. Вода і роса ставали цілющими, тобто мали силу гоїти всякі рани.

Матері шукали в лісі „терличку“, бо хто знайде її, той віддасть свою доньку за муж, а молодь пішла забав коло вогню, особливо дівчата, заворожували собі долю і приманювали причаровували хлопців. На цьому кінчався вечір

Ранком маїці хаті допухом і

чорнокодем, потім ішли в поле збирали різні цвіти, плели знову вінки, в які домішували полину й любистку, якими опісля ворожили й вони мали вже більш поважний характер вибору мужа.

Після цього йшли до лісу, одну з дівчат вбирали за Купала, давали йому свої вінки, а самі, взявшись за руки, кружляли навколо нього і співали, значить, просили Купала, щоб цей допоміг їм вібрати доброго мужа.

Купало роздавав їм вінки, але вже помішані, й котра одержала свій вінок, значить, повинна залишитися дівцею ще до осені, а всі з чужими вінками вийдуть замуж ще літом. Опісля, по роздачі вінків, вони тікали від Купала, бігли над воду, де заворожували собі красу, poi чому пускали вінки на воду і співали:

Гей на Марени, гей на Купала,
Красна дівчина долі шукала.
Долі шукала, віночок вила.
Долів водою його пустила.
Пливи, віночку по бистрій хвилі.
Поплинь під хату, де живе милий

Гей на Марени, гей на Купала,
Лівка з віночком вночі блукала,
Вінок кидасе разом з водою,
Вінок і серце забрав з собою.
Плавай віночку по бистрій хвилі.
Поплинь під хату, де живе милий

Всі ці церемонії ворожби відбувалися ввечерю. Завершенням цього свята був наступний вечір, коли хлопці і дівчата вбирали гильце (мале деревце вишне або чорноклену), прикрашували його барвінком, маком, васильками, потім забивали його в землю, підпалювали і співали ходячи навколо вогню. Це вже символізувало весілля. На черговий момент завершення свята приборали два опудала — Марену й Купала, яких після певних співів роздирали на шматки, або топили. Пари собі підшуквали попереднього вечора, значить першого, коли батьки порозумівалися між собою щодо дітей.

Хто не знайшов пари на Купала, чекав до наступного молодечого свята — Калити-Андрія, яке припадає в грудні, значить уже після робіт, яке є знову характерне своїми ворожбами і формальностями, де молодь себе взаємно пізнавала і шукала собі пари.

Такий спосіб святкування був практикований довгий час, аж і приходом християнства все це почало втрачувати свій зміст, бо тоді найвищою силою для людей був Бог. На цей день саме припало свято мученика Івана, вже за церковним численням і назва залишилася Івана Купала.

Обряд святкування, всякі ворожби й віра в силу папоротиного цвіту залишилися і до сього-

Юначки танцюють. Перший табір КВМУ-у в Англії 1950 року

дні, але в дуже упрощеному — загальному змісті.

Деякі моменти Церква признає і люди їх продовжують, наприклад, майніа хат зеленню на Івана, а особливо зіллям, з котрого зимою варять „гарбату“, якщо хтось захворіє. Значить, чародійність і сила світлу залишилася.

Саме весілля мало свій окремий дуже довгий церемоніал, що втворився в часах матріярхату на Україні і багато з цього залишилося до наших днів і було практиковане на Україні, хоч також лише в дуже упрощеній формі, бо сама суть цього — шлюб — це вже свята Тайна, котру дала нам Церква на основі своєї науки.

Обрядовість є дуже цінним заобом-свідощтвом, яке вказує на стиль життя давних поколінь (наших предків) і ми, в змодернізованому світі, що таких речей — своїх власних — не має і не признає, повинні хоч у змодернізованій формі, але плекати і нав'язувати до виховних моментів, що даватиме другим образ із життя йог предків.

К.

Світ є поділений на людей, що роблять щось і тих, які дістають за це признання. Старайся но зможі належати до першої групи — там правду менше конкуренції.

(Давит Морров в листі до сина)

ст. пл. поучник Ігор Гриневич

До наших Американців...

По довгій мандрівці „причалило“ до нас січневе число „Молодого Життя“ і дуже нас тішить, що воно стає знову лучником між пластовою братією, розкиненою по всьому світі. Число дуже гарно оформлене та цікаве для всіх Уладів і з нього ми довідалися про Ваше пластування. Тішити нас дуже, що Вам удалося зорганізувати стільки різних таборів, але, щоб доказати, що ми не позаду, прийміть до відома, що в час, коли Ви думали про коляду та пригтовлялися на проведення вільних днів на совгах чи лещатах — ми мали наші літні табори.

На терені Австралії ми відбули два табори:

1. Пластовий Табір ім. Гетьм. Пилипа Орлика в Росбад, Вікторія, в часі від 23. грудня 1952 до 5. січня 1953. Командант ст. пл. Ігор Гриневич, бунчужний ст. пл. Я. Семків і ст. пл. З. Осідач. Стан табору: УПН 2, УПУО 21, УСП 4, Команда-булава 6. Разом стан 33. Першу пробу УПУО витримали Орест Дзісь, Микола Добротвір.

2. Пластовий Табір „Цвіркунова Балка“ в Ігборн, Нова Полуднева Валія, в часі від 25. до 28. 12.

1952. Командант пл. сен. В. Т. чик, бунчужний ст. пл. В. Гайчик. Стан табору: УПН 13, УПН 2, УСП 7, УПС 3 — разом 32.

Коли порівняєте Ваші табори нашими, знайдете велику різницю, починаючи від рік року час, коли в Вас літо — в нас зима підсоння, природи, серед якої лежимо, та кінчаючи на наших мовливостях (бо треба не забути, в нас усіх разом є менше, як п'ястунів у Станиці Нью Йорк!).

Для прикладу, ми провели наш табір у Вікторії:

Початок був тяжкий і нам здалося, що все є проти нас. Приходилося починати від нічого. Не мали шатер, ми не мали плом ми не мали кухонного виряду (який він завжди важливий!) та ми не мали грошей. Зате ми мазобов'язання у відношенні доших Лисів, Вовків, Ластівки і Трив, яким хотіли влаштувати їхній перший табір. І тим ми змогли все, що стояло на нам перешкоді.

Коли ми чекали на авто, що до нас завести на місце табування, прощали нас батьки і нестергали перед небезпеками, на нас будуть чигати — скорпи, павуки, різного роду гадюка в морі поліли та акули. На містабору привітав нас дощ — такий дощ, який зник падати таборах під патронатом нашого Оріона і мочив нас щедро, коли ставили наші новенькі білі шатра й очищували площу з великою папороті, із-за якої не було видно наших наймолодших віків і заслугами Любчі й Юрчика. А ми це перемогли і на другий день ранком Микола, Славця і Марія піднесли прапори — голубого, білого і золотої пшениці та прапор полудневого хреста.

Так ми почали наш перший боровий день серед австралійського бушу. Табір був поділений на два підтабори, окремий для хлопців і окремий для дівчат. У середині табору (на муравлині) стояло шатро Команди і Була, далі шатро магазину й кухні, а ми назвали царством нашої таборової мами (членки ремісничого куреня у Станиславові). За ма

Учасники Виховних Пластових Таборів в Розебуд — Австралія, під час ранньої молитви. Табір відбувався в днях 24. грудня 1952 р. до 5. січня 1953 р.

служило нам струнке гумове дерево. Сам табір був недалеко від моря і для деякого вранці було все одне дуже прикре зайняття. Значую, що лише для деякого, а головне для тих, що були ошадні. Кожного ранку ми бігли купатися до моря (так, як на Березі!), а дехто взяв собі дуже до серця гутірку про ошадність і шадив мило й воду, та йшов тільки по кістці... бо вода мокра й холодна та в додатку до того ще й солонна. Але з часом вони переконалися, що вода не така страшна і бігли з усіма напроги кучерявих грив...

Ми мали приятелів, але напевно таких не мав ще ніодин табір у Вас в Америці! Це були наші кокабури, які від вчасного ранку сиділи на високих гумових деревах і приглядалися всім нашим зайняттям. Приглядалися, коли ми бігли на прорух, коли ми машерували по „фас“, коли вправляли сигналізацію і при цьому сміялися — не знаємо з кого, мабуть з того, кому припало за брудні вуха або шию носити ріпку або моркву. Ми мали також гостей, справжніх — що-неділі приїжджали до нас батьки. Але одного вечора прийшли до нас в гостину два австралійські їжаки. Поглянувши до магазину, вони почали мандрувати по таборі й зустріли стійкового, який їх задержав і передав бунчужному. Бунчужний був дуже гострий (так, як звичайно буває!) і вони зо страху підняли свої шпильки вгору. Це вже було бунчужному забагато і він їх „заарештував“ і посадив до скриньки, де просиділи вони аж до ранку й опісля за амністією були звільнені і помандрували своїм шляхом...

Коли сонце ховалося за обрієм, ми сідали навколо ватри і слухали про нші Карпати, про табори на Рідних Землях, згадували про тих, що згнули в боротьбі з окупантом або співали наші пластові пісні. Співали про Кота, співали про Сонце Золоте, яке хотіло мандрувати з пластунами. Одного вечора засіли кругом нашої ватри з нами два Індонезійці — друзі наших старших пластунів — й оповідали про їхню батьківщину — країну 3,000 острівів — оповідали про їхні визвольні змагання та здобуття самостійності. Ми слухали та порівнювали нашу історію з історією народу віддаленого тисячі кілометрів від наших Рідних Земель.

А час ішов — дні за днями — сонце не жадувало ані свого тепла, ані нашої шкіри на спині, яка луцилася без перестанку, хоча сестричка Галя намащувала нас усього роду кремами та оливами. Кожний день приносили нові зайняття, нові гри та новий спомин. Одного дня ми мали алярм (не знаємо, кому це прийшло до голови!), щоб чимскоріше зібратися в повний однострій та щоб черевики були добре зав'язані (в додатку треба було прийти в своїх власних, а не двох різних, ще до того товариша!), а опісля ми пішли на теренову гру. Кожному з нас дали „нитку життя“, поділили на дві групи, одна боронила прапорця, а друга мала його здобути. На сором хлопцям здобули прапорець дівчата. Хоча Юрко, Ромко і Льоня казали, що дівчата здобули його штукою — але правда була, що прапорець був у руках Насті.

Так ми і не спостереглися, як засіли до нашої останньої ватри, час пройшов скоро... Коли ми звивали наші шатра, прощав нас доц, теплий австралійський доц і наші приятелі кокабури.

Ось так, дорогі Американці, ми провели наші табори, бачите, що не дармували. У нас тепер уже пізня осінь і незабаром підніється зима, яка принесе нам дощі й вітри. В цей час у Вас був початок літа й Ви готовили й відбували Ваші табори та мандрівки. Ко-

Пластунка Остана

ПІСНЯ

У мандрівку кличе вітер --
вітер, юність і весна!
Як сьогодні не радіти —
Днина соняшна, ясна!

Канчуть бори,
манять гори —
там, де сніг
край доріг...

Гей, вже час!
Всі до нас,
в кого запал не погас!

Нумо, кличте всіх завзятих —
розігралась в жилах кров.
Нас нікому не спиняти —
ми бо в мандри йдемо знов!

Сонце, квіти,
пісня й вітер
і весна
запашина...

Гей, вже час!
всі до нас,
в кого запал не погас!

ли будете сідати кругом Ваших ватер, то не забувайте про нас, тих, які пластують по той бік земної кулі, під сузір'ям Полудневого Хреста.

Бажаємо Вам доброї погоди, вітру та шкорости у Ваших мандрах та таборах і щоб вони стали Вам радісною пригодою!

Ваші
„Австралійці“

Підготовка до мандрівки учасників Вищнього Курсу Морського Пластування в 1952 році в Канаді (На фото: човни „Запорожець“ і „Водяник“)

Над синім плесом

Із-за обрію садів і виноградників викочувалася соняшна куля, сльавом променів сріблята хвиляста поверхню озера. В садах прокидалося птаство. Сонце, спражене по твердому сні, спливало пристрасно росу з широких листків винограду. Опісля, піднісшись вище, купалося в холодній воді.

Коли глянути з високого берега, ген-ген, на обрію небес, свий туман поєднував хвилясту поверхню з голубою копулою неба. А воно, неначе вродлива пані, дивилося в дзеркало прозорої води.

Разом із птаством, що вже давно проснулося, прокидався табор „Новий Крим“ українських водних пластунів з Америки й Канади. На високому масти-щоглі допочуть прапори У. Д. Ф. та курія Чорноморців. Пластові шатра вже порожні. Їх мешканці спішать до берега, щоб в обіймах холодних хвиль позбутися решток сну. А озеро, ніби врадуване своїми раніми гістми, б'жить хвилями на прибережний пісок, летиться до ніг пластунам і тікає в свою безмежність, немов заманує їх з собою на перегони. Одначе час не жде, прощай, пестлива хвилю, ми скоро повернемося, а тепер запах гарячої кави, що несеться з таборової кухні, манить усіх нас до раннього паю.

Слідує відспівання молитви, ранній наказ і дуною несеться понад озером голос таборового кухаря: „Кава готова!“. Всі таборовики стають у ряд перед кухонним столом і співають:

„Кухня, як казка, кухар, як мрія,
Стою й співаю, репетю мій“.

Проспівавши кухарів гимн, одержують від нього свою пайку кави та хліба з маслом. Прокотилося дружне: „смачного“ і всі прийнялися за їду. Чи смакувала кава чи ні, про те важко сказати тому, що на пластових таборах навіть хрещ смакує краще чим французька печеня. Правда, хтось висловив своє недовір'я, питаючись кухаря, чи це зупа, чи кава, одначе дставши у відповідь грізний погляд і піднесений угору здоровенний черпак, замовкав і ще жвавіше заїдав сніданок. По сніданні прибирали табір, а там почали практичні заняття. Одна

група вправляє семафор, друга вчиться правильно вслувати. Чути шарудіння прапорів, та на воді рівномірне: гей нум, всі враз, всі враз.

Не стямилися, як сонце на небі стало в zenіті і надійша обідня пора. Повитягано на беріг човни і кожен пішов розвідувати про якість обіду. Обід був справді розкішний. Капусняк, хоч притрушений саджею, але зате густий. Добре вимнята картопля і сіканці. На закуску був червоний мельон і зимні напитки. Одним словом: бенкет у царя Гороха. Всі іли мовчки, з неабиякою уважливістю, щоб часом не залишити, бува, найменшої краплинки, чи окуршинки. Тільки, як вже прийшло до мельона, то справа була цілком скомплікована. Бунчужний Пелишенко так занурився носом у червоне м'ясо, що виглядав неначе у газ-масці. Коли закінчив свою важку операцію, то від вуха до вуха капало немов зі стріхи по дощі. За те всі, що це бачили, були надто вирозумлі й солідарні. Ніхто не сміявся, ані не кепкував, бо пам'ятав, що бунчужний може шукати „шарки“ і при першій нагоді вліпяти три години стійки понад норму та ще й уночі.

Година пообідньої тиші і знову заняття. Таборовий гонг вибивав рівномірно морський час. Всі, крім стійкових, виходять на озеро, де мають відбутися водні вправи. Інструктор дає останні вказівки: „Виплисти по двох у човні на озеро, вивернути човен і опісля, з повним води доплити до берега“. Штука була нелегка і не всім далася скоро.

Ось там уже майже пів години борються у воді, Гуцул із своїм партнером, і ніяк не можуть влізти до човна. Що один влізе, то другий випаде, або човен знову повернеться. Борсалися наші моряки таки здоровий шмат часу, поки прибилися до берега. І дивне дело, запримічено в обидвох героїв, що під час цілого табору вони ні разу не пили води, кави чи чаю.

Скидано раду, хоч не медиків, та все ж такі високих ростом науковців, щоб вяснити це нереспічне явище. Хоч сам Гуцул і студіює ветеринару, не міг знай-

ти причини щодо наглої знеохоти до всього, що плинне. Одні вже пробували дошукуватися розв'язки в тому, що внутрішні органи обидвох мореплавців дстали властивості верблюдів. У той спосіб можуть перебувати довший час без води. Та вкінці дійшли до висновку, що під час тих вправ і човном обидва друзі так здорово нахлепалися води, що їм і на наступний табір вистане.

Сонце хилилося до заходу. Останніми блисками променів освітало золотом поцілунків, по верхинах дерев і далі запалило казковими огнями озерне плесо. З півночі налетів сильний вітер зморщив поверхню, немов хотів загасити казкову пожежу. Та ось сонце заховалось за обрій і картина змінилася.

Синя копула небес заокруглювалася і помалу вкривалася діамантами зір. Таборовики по цілоденних зайняттях робили біля табору останні порядки. Дим із ватри стелився низько над землею і це ворожило вночі бурю, отож табор приготувався до неї. По вечері та молитві, коли вже всі пішли в стебло, тільки стійка ходила по таборі і срібним голосом гонг вибивав морський час, Гуцул сидів при ватрі і роздумував над чимось. Думає, мабуть, про те, як застосувати організм верблюда всім тим, що подорожують через африканську пустелю. Та, мабуть, нічого путнього не придумавши, підкинув дров до ватри і пішов перевірити стійку.

А над довкіллям уже гуляв вихор. Своім сильним крилом зривав високі хвилі, наносив одну на другу, потому з подвійною силою кидав їх на високу стіну берега, немов на ворожі барикади. Ось ось, здавалось, берег подастесь, впаде під напором пінних бурун і зникне в глибині бурхливих вод.

На небі зір вже давно не видно. Чорні хмари спустили свої плахти так низько, що ось, ось, змішаються з поверхнею озера. Мечем огню тне темряву Перун і гримить грім, аж лоскить котиться по хвилях, неначе говорить: тільки мій голос загартує вас і зробить справжніх морських пластунів.

Заслухався пластовий табор у пісню громів, а шум бурхливих хвиль навівав мрії-сні, про Чорне Море, про рідну флоту під рідними прапорами, овіяними славою відважних Запорожців.

Про ощадність

Ощадність — це одна з вимог пластового закону. І не диво, бо ця чеснота має велику вагу в житті пластової молоді. Щоб її засвоїти, треба чимало впертості і намагання досягнути вищій моральній рівень. Ця прикмета зокрема потрібна всім нам, що опинились у широкому вільному світі, на чужині, де маємо змогу і повинність працювати для нашої великої справи, для добра нашої Батьківщини.

Давня наша імміграція убогою приїхала в Америку, втекли від злиднів у рідному краю. Тільки ощаджуючи, придбала вона добробут. Нова імміграція також приїхала голіруч, бо все добро, що мала, залишила в рідному краю, або в дорозі, тікаючи перед диким ворогом. Тому й мусить ощаджувати, числитися з грошем, щоб загосподаритися.

Зокрема повинна засвоїти собі чесноту ощадности пластава і позапластова молодь — задля ось такої причини: Батьки працюють серед важких, непривичних умов, щоб виховати й навчити дітей. Переважно гірко працюють у не своєму званні. Вчителі, урядовці, правники, навіть частинно інженери, не можуть тут дістати такої праці, до якої звикли. Тому їхні діти повинні помагати їм своєю ощадністю. Шанувати книжки, одяг, взуття й інше, щоб на довго вистачали — і привичаїться не витратити багато грошей.

Щоб засвоїти цю дорогішину прикмету, треба довгої вправи. Ось, міркує пластун чи пластунка, що за кілька місяців прийдеється купити шатро, або щось інше з пластового вряду, чи книжку якусь дорогу та конче потрібну, або поїхати на пластове свято — і робить тверду постанову зібрати ці гроші, ощаджуючи на своїх видатках. І починає пильно шадити: Колись відмовить собі кіна, іншим разом піде пішком, замість їхати кілька перестанків підземкою, то знову в гарячі дні обходитиметься без прохолоджуючих напійків, чи морозива, не купити собі якоїсь, не конче потрібної, речі — і всі так заощаджені гроші складатиме.

Велику вітху принесе така дитина батькам, коли заявить, що

дану річ купила за власні, ощаджені гроші, або коли попросить у них лише частину потрібної суми, що її не встигла заощадити. Батьки тишитимуться не так меншим видатком, як тим, що їх дитина розвивав в собі такі гарні прикмети.

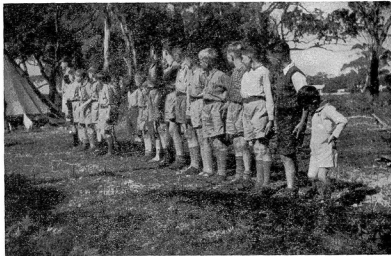
Коли скінчиться одна вправа в ощадності, треба починати з другою, складнішою, на довшу мету, щоб засвоєна прикмета і сила волі розвивалась і міцніла. Бо при такій вправі виробляється не лише вміння шадити, себто пильно вживати своїх грошових засобів, але й стається воля.

Не менше повинна вміти ощаджувати та молодь, що вже сама заробляє. Адже, щоб добути грошей, посвячає вона свій вільний час, замість ужити його на званеві студії, чи на самоосвіту, що такі важливі для особистої будуччини. Розтрачування грошей, добутих за таку дорогу ціну, було б непростимою легководушністю і дівтацтвом. Молодь, що заробляє, повинна мати перед очима ясну мету: Ощаджувати пильно, щоб помагати рідним і щоб могли пізніше студювати і згодом відчинити власну майстерню, загалом, щоб якнайкраще узурюючись на майбутнє, самостійне життя, щоб панувати над життям і його труднощами, а не бути його рабом.

Людина, що ощаджує, може інколи зустрінутися з неоправданим закидом, що вона скупа. В чому різниця між ощадністю і скупарством?

Скупарство — це гідка хоба, це зависоке цінення гроша. Скупа людина накопичує гроші, жахається видати їх. Жалує їх для себе і для других, жадує на менше важливі справи і на найважливіші. Натомість ощадний стареється не розтрачувати грошей на маловажні й непотрібні справи, щоб мати їх доволі на важливі. Ощадність, це вміле господарювання грошем. Скупарство серед молоді дуже рідке явище, зате дуже часто стрічається розтратність, розкидання грошей на дрібниці, так, що не вистачає їх опісля на найпотрібніші видатки.

Хто навчився ощадности, засвоїв собі вміння добре господарити грошем, той опанував одне з найважливіших мистецтв життя, щоб стати його паном. Натомість розтратний — усе невольник життя. Йому ніколи не вистачає: не лиш на здійснення великих задумів щодо власної майбутности, не тільки на піддержання добрих починів у громадському життю, але й на пекучі злосодбденні потреби. Він бігає позичати серед знайомих, інколи не всмілі віддати дову в умовлену пору, і не раз мусить пережити гірке пониження відомою. Так паде під моральним оглядом людина, що не попрацювала над собою, не виробила в собі чесноти ощадности.

„До прзвого рівнясь!“ Учасники Виховного пластового Табору УПЮ в Розебуд, Австралія

Чи ми справжні пластуни?

Вертаючись пізньою порою зі сходу, вона сказала до мене задумливо:

— А чим же ж ми, пластуни, різнимось від „інших“, чим ми кращі і шляхетніші? Та це тільки оман. Чи не використовуємо інших, не обмовляємо та поводимось нечесно? А тут стараємося наші звичайно людські помилки прикрити високими ідеалами. Витримуємо проби і нас цінять за наші високі ступні... а хто цінить нас за нашу вдачу? Скажи, в кому із нас бачиш вищість понад іншими, не-пластунами?

Передусім я почав підсвідомо оборонятись, як це робить людина, яка знає, що її заторкнули. Потому ми цю справу залишили, але я вернувся до неї на самоті та, роздумавши, дійшов до деяких висновків. Із цих двох суперечних думок я вибрав „золоту середину“, бо вона здавалася мені тут відповідною. Я не міг цілком одобрити її думки, але, на жаль, мало залишилось мені до заперечування.

Справданням, чому в останньому десятиріччі у нас на першому плані стояли пластові вмістості й тільки потім характер, будуть во-

енні обставини. Ми жили життям кочовиків, декілька разів у місяць міняючи місце осідку, переходили „через руки“ десятка виховників, які не мали змоги пригланятись докладно до нашої вдачі та навести на відповідну дорогу. Щоб пізнати пластове вироблення у піонерці чи таборниці вистачить кілька хвилин часу, але на пізнання характеру потрібні роки. Хтось скаже, що Пласт не може комусь насильно прищипити доброго характеру і є одиниці, які ніколи не стануть „добрі“. Це правда, але скільки є одиниць, які є вроджені „до злого“? Іх дуже мало, а засадничо із кожної нормальної молоді одиниці можна виховати добру людину при відповідному вкладі праці та показанню їй, що добро більш цінне, дороге та шляхетне, хоча зло часово більш приманливе.

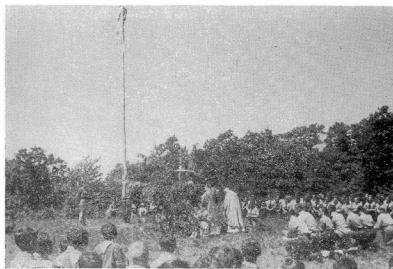
Коли б вдарився в груди сивоволосий сеніор, старший пластун та юнак і широко подумав би, чи він поводиться хоч трохи по-пластовому, то кожний із них найшов би недоліки на кожному кроці. Тут пам'ятаймо, що юнакові найлегше прийдеться виправити його хиби і тому мусимо їх нахилити

до цього. Кажуть, що Пласт — організація самовиховання. Що це значить? Самовиховання може давати добрі висліди тільки тоді, коли даний є відповідний початок, відповідний напрямок. Наші вчинки є кермовані релігією, соціальними законами, традицією та природними даними. Коли б нам не випели замку релігії і наших соціальних законів, то може б ми якраз були канібалами і зі смаком поїдали голову свого сусіда... Тому в першу чергу мусимо виробити в собі та в юнацтві цей напрямок — дорогу, якою йтимемо, а описля пристосувати методи самовиховання.

Ще одна річ нам конечно потрібна, а саме, не переідеалізоване, здорове, реальне виховання і з відповідною дозою романтики серед природи. Переідеалізований юнацький вік згодом нездорово відбивається на молодих людях, які зустрічають тільки зневіру й зло, бо вони були приготовані на зовсім інакший світ. Ім у майбутньому доведеться зустріти реальне життя і вони мусять учитися розглядати його замку. Я нераз чув від юначок, які вперше пішли на сходинах ставничої старшини, що „сеніори сваряться між собою, а думала, що вони інакші“. А ми можемо їм цього розчарування заощадити.

Це все було „проти“, що ж залишилося мені „за“? На оборону сказав би я до нашої подруги, що будьмо ми пластуни чє не-пластуни, ми є тільки людьми і не можемо вийти поза ці межі; коли це вдасться якій людині, її звуть святим. Але ми маємо вибір: ми можемо поступати в межах „кращого людського“ або „гіршого людського“, то чому ж нам не вибрати цього першого?

Сто ж на підсумок: не плакати їй, що станемо кращими за всіх людей, і не обманюймо себе ними, зте ж постараймося плекати характер в обсягу наших можливостей. Це нам дасть більше вдовольства. Ми маємо ціль — нею є наш закон. Чому він є нашою цілью? Бо він є ідеальний, а кожне ідеальне не недосяжне, але ми можемо старатися підійти до нашого ідеалу якнайближче.

Служба Божя під час Свята Весни з Іст Четрем в днях 30-31. трзвня 1953. Відправляє Впр. о. декан Филлимон Побігушка

Зластового Хитла

В ПАРКУ НА ТЕРЕНОВІЯ ГРІ

Була погідна осіння субота. Та нам сьогодні погода байдужа, бо „пластун дощу не боїться і не прогулює іде“. Справді, „Мальви“ вибралися на прогулянку, хоч і не дуже далеко, та зате досить цікаву.

Ми зустрілися всі коло Джірдського мосту, де ждала вже на нас Оксана із готовим і передуманим пляном теренової гри. Деякіля кінцевих вказівок і Оксана вже зникла в гущавині, зазливши за собою багатомовний для пластового ока індійський знак.

Змагання проходять індивідуально — кожна з нас може числити тільки на себе і свій зластовий зміїк. У мандрівку виходимо окремо із довшини відступами часу, щоб подорозі непотрібно не зустрічатися.

Подорозі трапляються листи. Треба напружити всю бистроту щоб їх знайти, а ще більше, щоб їх відчитати. Як не знаєш морзетки, застригнеш на першій перепоні. Але теж із знанням морзетки не далеко зайдеш, якщо не потрапиш відгадати наступного труднішого шифру. В листах накази і вказівки, що робити далі. Ось подорозі впорядниця з квасною міною... Хіба щось негаразд, може буде сварити? Та ні, пригадую, — в неї зламана нога... Застосування першої допомоги приносить просто чудодійні наслідки. Але треба йти далі, бо час числиться. Ще з горба варто кинути оком на пройденій шлях, чи шкід дороги відповідає правдоподібності? І, немов Кім, я вдивляюся в прохожих, щоб за наказом шифрованого листа здати

докладний звіт із того, що бачили. Здається, вже десь близько мета. Останній лист, що його з трудом знайшла по 20-хвилязнім шуканням (був у водопровідній скриньці!!) — це вже хіба остання перепона...?

Йду в поданому напрямі, під кутом. Але, що це? Дерево обвитає якимсь дивним, листками нанізаним, нашійником... „Гарно виглядає“ — хвалить Ірка, що теж уже тут. Але дивно... Ну, так! Справді! Це — Морзе! „...Ось, глянц, ці перлові листки... вони чергуються... так, як коротка-довга...“

Ми маємо більше подиву для вигадливості Оксани, що завдала нам таку оригінальну загадку, ніж охоти розв'язати не досить трудне завдання. Та лиш початок трудний. Решта йде гладко. Відчитали останній наказ. Наша мета „на горбочку, в холоду“ і там треба збудувати кухню. Але з чого? Дерева рубати не можна, не тільки тому, що пластун — приятель природи, але страшно: ану ж надійде поліцист і буде біда!?

Але, на наше щастя, знайшлося пару каменів і кухня врешті була

поставлена. Останнє завдання скінчилося.

Приємний у холодку відпочинок і весела після змагу гуртка. Зайдаємо вечерню перекусуку — ах, як смачно! — а впорядниця з Оксаною підсумовують та перевіряють звіти. Перше місце в грі здобула Ірка. Йї квичемо привітальє „Скобі!“, а самі співваємо — бдьоро, як різко колі — плізу пластову пліну.

Осінній вечір здогання нас над рікою, в дорозі додому.

Галушка

З хроніки юн. гуртка „Мальви“, Філадельфія.

ВЕЛИКЕ СВЯТО ЮНАЧОК У ШИКАГО

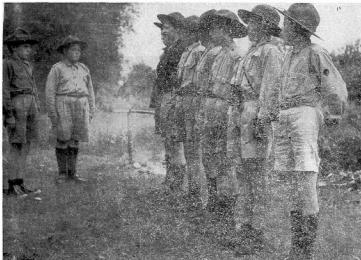
В неділю, 8. лютия ц. р., Курінь Юначок ім. Марка Вовчка влаштував святочні сходини всієї Станиці в Шикаго, на яких подав вислід праці і досягнень куреня та гуртків. Запрошені були, крім усіх пластів із нашого терену, теж члени „Пласт-Пріяту“ та всі батьки. Скромною програмою хотіли ми подати підсумок наших досягнень за минулий рік. По відспіванні гимну Закарпатських Пластівів свято відкрила наша Кошова, поясинивши коротко присутнім шіль сходин, заходи та старання Куреня і гуртків. Першою

Віра Вовк

ОРАЧІ

Розп'ялось сине шатро над нами,
Лоскоче вітру гірчавий пах:
Закдім за сонцем і боронами,
Аж розіллється срібло серпа.

Як плугом день нам надавив жмені,
Сіє місяць серпом на нас.
Буде родити земля ячмені:
Осання! Зблизьким йтме Спас!

Юнацькі Гуртки „Орел“ і „Сокіл“ (Па. Станія Вініпег, Канада) під час прогулянки над озером Вініпег-Лейк в липні 1952 року.

точкою програми було зложення пластового приречення і присяги трьох прихильниць. З правою рукою на прапорі вони обіцяли щиро: „Плекатиму силу і тіла і ума — їм передали сині хустки і вони стали вже справжніми пластуками. Потому шість юначок, що вказали себе добрими пластуками та витримали другу пластову пробу, іменовано розвідницями. По-дружньому подає кожній ліву руку п. Кошова і бажає успіху — а очі нових розвідниць блищать радістю та обіщують виконувати всі обов'язки якнайкраще. До нашої програми прилучується також Чоловічий Кіш і переводить гурток новаків до юнацтва.

Друга частина програми — це висліди змагань і велика несподіванка для Куреня Юначок. Кошова читає письмо Краєвої Командантки Пластунок на ЗДА, з якого довідуюємося, що наш Курінь одержав друге місце в Міжкурінних Ювілейних Змаганнях. Одержали ми теж Грамоту та відзначки. Виступає курінна команда і всім, починаючи від курінної і кінчаючи на курінних господарів, приціпляють ювілейні відзначки. Відзначки ці мають переходити з рук до рук, від однієї курінної команди до нової, щоб її мали завжди ті, що будуть у проводі Куреня та гуртка.

Мають чим похвалитися теж новачки. Рій „Незабудки“, хоч вони вже частинно на Святі Весні і на Листопадному Святі переїшли до юначок — одержали третє місце в змаганнях між юнацькими роями і телею, як прихильниці — вони годко виступають по свої відзначки.

Вкінці вислід міжгурткових змагань у Курені. Ці міжгурткові тобтомісячні змагання були оголошені 1 листопада минулого року і в них брало участь всі гуртки ншого кювеня. Вимоги подала курінна команда і кожний гурток ставався все виконати. Між вимогами було: зібрати про пластаве добре діло, зорганізувати збірку одержі для молоді в Європі, як також гошити на виступку цих пакунків під гаслом „Молодь — молоди“. Також всі гуртки мали розпродати десь призначені на пластову пресу, вибрати вкладки, подбати про пластовий заробіток та вести про вильно книги. Всі мали обов'язок прочитати 2—3 книжки і виконати роботу домашнього вжитку. Вислід цих змагань проголосил

п. Кошова і подала свої замітки кожному гурткові. Перше місце здобув гурток „Маки“, друг „Журавлі“ і „Голубки“, третє „Серни“, а четверте „Бджілка“ і „Калина“.

Ще окрему подяку зложила п. Кошова нашій Куринній за минулих два роки Я. Хринівській та ба-

жала успіхів у її пластовій праці, подуючи її активність молодшим за приклад.

По закінченні Свята всі присутні мали змогу оглядати гурткові книги та робітки, які були розміщені на двох столах, доказуючи досягнення Куреня.

Пл. юначка Ліда Криштал

Ліда Палій

Мой приятельці-пластунці

Минає вже 12 літ, коли ми вперше зустрілися. Стараюся собі все докладно пригадати:

Остодір 1936-го року. Новацький табір. Ми стояли в лавах, кругом тиша, тільки вітер полотів невпинно прапором на машті і кругом перешіптувався таємничо горганський ліс. Бунчужка врочисто відкрила табір, чергова прочитала поділ на рої. Тоді вперше я почувла її прізвище — Марійка Наконечна, третій рій. Десь у кінці лави хтось цокнув голосно зап'ятками. Мене приділили теж до третього рою, значить, ми з Марійкою однолітки.

Голосне „Розхід!“ пішло луною горами і ми розбіглися, як стадо птахів.

Познайомилися ми з Марійкою при наловиванні сінників. Вона принесла в'язанку соломи і покляла коло мене.

— Як ти називаєшся? — звернулася до мене.

— Я Ліда, а ти?

— Марійка. Ти може з третього рою?

Я притакнула.

— То добре, будемо приятельками.

Виповнивши наші сінники, ми змогли одна одній їх внести до кімнати. Саморозуміло, покляли ми їх на причу поруч себе.

Минали безжурні, повні цікавих зайнять, таборові дні. Ми з Марійкою завжди разом при праці, чи на гуртіці, чи на співі, чи при купелі, чи на прогульці по чудесних карпатських верхах.

Ніколи не забуду одного вечора, коли мені прийшлося стояти на стійці під час таборової ватри.

Будка для стійки була на краю ліса, далеко від поляни, де відбувалася ватра. До мене доносилися співи, веселі вигукі та безжурний сміх, і мені було дуже жаль, що не могу бути з товаришками. Нагло почула я якийсь шерех перед будкою і переді мною стала Марійка:

— Лідо, там на ватрі так весело, а ти тут мусиш стояти. Знаеш, дай мені свою палицю, свисток, ліхтарку; я тебе виручу хоч на пів години. Може ще хоч частину ватри побачиш.

Я була зворушена, але не могла прийняти її плану.

— Ні, дякую, Марійко. Тепер моя черга і я достою до кінця. Йди, вертайся до дівчат.

Але вона не верталася.

— Побудемо так обидві, і веселіше тобі, Лідо, буде.

З-за Високої показався місяць і освітив чудову картину горганської ночі. Ми слідили мовчки за льотом святоїванських мушок та вслухувались у шум карпатського лісу.

Сьогодні читаю в газетах, що Марійку засудили большевики за те, що на запит, чи любить Україну, відповіла: „Так, понад життя“. Марійку заслали у далекий Сибір.

І сьогодні здається мені, що я повинна прийти до неї і сказати, як вона колись:

— Знаеш, дай мені свої кайдани, а я тебе виручу, може ще хоч частину життя побачиш...

Це однак не в моїй силі, пробач, Марійко!

Пластун Тріска здобуває найвищий верх

Пластун Тріска вирішив поновити практичне пластування. Що варта пластун, який не йде постійно вгору, не здобуває нових осягів, не дістає нових признань? Треба затиснути п'ястукі і зватися до роботи! Хочу — мушу: ось і що. І Тріска довго не думав. Йти вгору — то значить треба йти вгору. Одне слово — треба здобути новий верх. Здобування гірських верхів — це ж велике пластове досягнення. То ж і треба піти тим шляхом, тим більше: де ми вже не ходили, на яких верхах не були ще в Австрії чи в Німеччині!...

І Тріска взявся за діло серйозно. Купив кілька мап свого тепер рідного міста, розложив їх на карті одну побіч другої і почав студії. Та не тільки мапи студіював він! Із ще більшою увагою простудіював він усі пояснення й провідники і вкінці скрикнув радісно „Геврека“, замкнув мапи і провідники та почав фактичну підготову. Певедусім витягнув із старої, ще з Європи повезеної, скрині, яку затримала його рідня із сентименту до діп-таборів, напледник. Оглянув його з усіх сторін, зашив навіть одну розпорену кишеню і почав наповняти його всяким пластовим добром. Отже, найперше баварський кинджал із ручкою з оленячого рога, потім марквіник із повними серіями всіляких окупаційних марок, дзві компас, стрілка якого чомусь з усім не пересувалась, блокнот із записками ще з Баварії, очевидно цілий клуб ниток, п'ять голок різної величини та інші подібні причадалля — це все в кишені!

На дно напледника з увагою всадив п'ять фунтів кулеші, закупленої у своїй таки крамниці, пушку спорощкованого молока яку закупив ще на купони на кораблі, одну шоколяду (її вкладав з усміхом: мовляв, уже не той час, коли цю шоколяду треба було витягати з напледника, щоб проміняти на сало, чи яке інше потрібніше добро). Всадив туди білизни на дві зміни, запасову пару черевиків, светер — той самий, що його батько дістає ще в УНРРА, працюючи там магазинером. Скрутив гарненько коц, який лежав безкорисно під матрацом,

відпочиваючи після років, коли доводилося йому бути і параваном і накривалом і скатертю на стіл і майже не елегантичним плащем, бо мама вже була призначила його на плащ та вспіла навіть пофарбувати. Тріска вкінці зодягнувся у повний однострій. Був уже готовий у дорогу, але він — дисциплінований пластун, то ж і пішов до Команди і згодосив: мовляв, так і так, пластун Тріска виходить здобути найвищий верх і, тим самим, ще одну нагоду до відзначення.

Після цього оголошення пластун Тріска і вибрався в дорогу. В повнім однострою, з усіма відзнаками (в нього аж шість різнокольорових платків!), із важким напледником на плечах (подорозі зважився і важив аж 167 фунтів, значить, напледник 32 фунти!), Тріска зійшов до стації підземної залізниці. Іхав гордо. Співподорожні приглядалися йому, а він стояв гордий — бо це він репрезентує наш Пласт. На найбільш залюдненій стації Тріска вийшов. „Рухомі сходи“ піднесли його на поверхню і він за юрбою ввійшов у великий освітлений гол. Панові у синьому однострою сказав лише „лест“ і примістився в кутку елейвтора, приперши напледник

до стіни. Стояв струнко. В очах вперта рішучість і непохитність. Це ж він — пластун Тріска — виконує велике завдання. Врешті, переборюючи всі страхітливі серцеумління (це щось на зразок морської хвороби, правда?) — мета здобута. Ура-ура, слава, слава, трічі слава! Пластун Тріска досягнув найвищого шпиля в цій околиці, опинившись на найвищому поверсі найвищого будинку.

З тріумфом і радістю зняв напледник. Але кулеші не варив. Задовольняє кокакодею в буфеті і... повний справжньої сатисфакції — вернувся із своєї ескапади.

Із стінної газетки „Напледник“, що її видає гурток УСП-ок „Чортополохи“ у Філадельфії.

А в позній дні.

Болотній дні.

Як надія пройде.

І позасне чутиш.

Як з великих дорі

Любов, бою за всі

На вузькі та круті

Ти зійдеш занай,

Звуться серце жура.

Зколють ноги терли. —

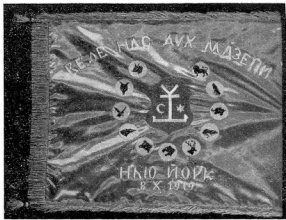
О, тоді май життя!

Вдячно ти своїм яни!

ІВАН ФРАНКО

Рій новачок „Ластівки“ вже вмє куховарити. (Пл. Група, Трентон, Н. Дж.)

Прапор Третього Куреня УПЮ ім. Івана Мазепи в Нью-Йорку

Вісті Виховних Булав

ПРИПИСИ ІСПИТІВ ВМІЛОСТЕЙ (Продовження)

8. Беречь

а) Знати основні ліщарського кодексу чести.

б) Знати правила та боротися однією системою борництва (бокс, тяжка атлетика, дзю-джіцу або фехтування).

в) Знати приписи гігієни та основні рівніштва.

9. Ботанік

а) Знати загально-рослинні форматції світу, а точно рідну (пальні цвіти та зеда).

б) Пр е д л о ж и т и зальний із 30 рослин (пальні цвіти та зеда).

в) Мати загальні відомості з ботаніки.

г) Знати точно в своїй околиці їдоми, трійливі та ліщичі рослини та як їх збирати, переховувати й уживати.

д) Виплекати 5 рослин в кімнаті.

е) Знати пізнати 20 дерев по корі та їдоми.

10. Вершник

а) Вміти їдити всіма ходами і скоростями верхом на на сідлі і без сідла.

б) Перескакувати на коні звичайні перешкоди.

в) Закладати по-правно вуздечку й сідлати коня.

г) Закладати упряж та вміти її направляти.

г) Вміти поводити кінями, поїти та годувати.

д) Знати, які є головніші кінські хвороби та їх причини та які є засоби й ліки проти них.

е) Розумітися на кованих коней.

є) Знати, як оббивати коням копита, коли треба приглушити хід або затерти сідли.

11. Весляр

а) Мати іспит умілості з плавання.

б) Вміти керувати човном, одним та двома веслами.

в) Вміти причакувати до берега і приставати до другого човна.

г) Вміти витягати човен на бері, вилити з нього воду та перетягати човен через довший простір берега.

г) Відбути щороку одну довшу прогульку човном.

д) Знати роди човнів, їх вигляд і прикмети.

12. Військвник

а) Знати історію українського війська.

б) Знати історичний розвиток тактики козацтва.

в) Знати організаційну структуру, військові ступені в українських формаціях новітніх часів.

г) Знати про озброєння та організацію в формаціях теперішніх часів.

г) Знати життєписи п'ятох визначних постатей з історії українського війська.

13. Водопровідник

а) Вміти споводати рури всіма способами та направляти трієння.

б) Вміти направляти пливачкові засуви і водопровідні закрутки.

г) Розумітися на звичайній водопровідній системі та системі, як розпроджувати гарячу і холоду воду.

г) Вміти нарізувати гвинт на рури.

14. Водяник

а) Мати іспит вмілості з веслування та вітрильної обслузи.

б) Вміти веслувати більшим човном, додавати та збирати вітрила.

в) Знати точно карту найближчої річки озера, її бережжя.

г) Знати про бої, ліхтарні, сигналізатори.

г) Вміти міряти глибину води та рисувати плян дна на відставі сондових помірів.

д) Знати корабельну сигналізацію.

є) Вміти означити географічне положення при допомозі секстанта.

є) Предложити щоденник, ведений на протязі місяця з записанням в ньому: вітром, барометричним тисненням та температурою.

ж) Обсервувати протязом кількох годин підчас сходу або заходу сонця та написати звіт з життя в воді.

з) Вміти розрізнити 8 родів риб.

ти та зивати вітрила.

(Продовження на обкладинці)

Вісті Виховних Булав

(Закінчення)

15. Вітрильникова обслуга

- Мати іспит умовності весляра.
- Знати про вітри та їх використання на вітрильнику.
- Вміти додавати та зиввати вітрила.
- Відбути одноденну прогулянку на вітрильнику.
- Вміти складати вітрила на переході.
- Знати роди вітрильників та їх історію.
- Знати правила морських доріг.

16. Годівня крільки

- Тримати крільки протягом пів року.
- Знати роди поживи і їх вартість.
- Знати про гігієну клітки, крільча недуги, їх причини та способи запобігання.
- Предложити шоденний провадження протягом двох тижнів, подаючи: погоду, кількість їжі, даваної, поведінку та настрої крільки, привички та уподобання, висновки.
- Знати роди крільків та їх прикмети.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Краєвої Командитки Пластунок на ЗДА про ухвалені відзначення за пластову працю в дні 6. травня 1953 року

Відзначаючи День Пластового Патрона, Краєва Командитка Пластунок на ЗДА надала чергові відзначення пластунок, за їхню активну пластову працю:

- II пластова відзначення за виконувани обов'язків кошової Жіночого Коша в Ньюарку пл. сен. Софії Боровик, Ньюарк, Н. Дж.
- II пластова відзначення за виконувани обов'язків гніздової Гнізда УПН-ок в Шикаго пл. сен. О. Козак, Шикаго.
- II пластова відзначення за виконувани обов'язків кошової Жіночого Коша в Рочестер пл. сен. А. Смерчинський, Рочестер.
- II пластова відзначення за виконувани обов'язків кошової Жіночого Коша в Нью Йорку ст. пл. Володимирі Дереш-Шпайло, Нью Йорк.
- II пластова відзначення за виконувани обов'язків куринної 24-го Куреня УСП-ок ім. М. Вовка в Дітроїті ст. пл. Стефанії Король, Дітройт.
- II пластова відзначення за виконувани обов'язків зв'язкової Підготовчого Куреня Юначок в Ньюарку ст. пл. Любі Крупі, Ньюарк.
- II пластова відзначення за виконувани обов'язків зв'язкової VI Куреня УПНО-ок ім. М. Вовка в Шикаго ст. пл. Оксані Любачевської, Шикаго.
- II пластова відзначення за виконувани обов'язків гніздової Гнізда УПН-ок в Клівленді ст. пл. Ляриссі Зваруи, Клівленд.
- II пластова відзначення за сумлінне виконувани обов'язків ввпорядниці ст. пл. Ляриссі Голубович, Нью Гейвен.
- II пластова відзначення за сумлінне виконувани обов'язків новацької сестрички пл. розв. Анізії Вересюк з Гартфорду.
- II пластова відзначення за сумлінне виконувани обов'язків куринної VIII Куреня ім. Віри Бабенко в Гартфорд пл. розв. Надії Гарткович, Гартфорд.

ПЕРСОНАЛЬНІ ЗМІНИ

в Булаві Краєвої Командитки Пластунок на ЗДА

З огляду на переряння редакції нового журналу „Готуйсь“ ст. пл. поучиця Леся Храплива звільнена на власне бажання з обов'язків Краєвої Референтки Новачок і на її місце ККП-ок покликала пл. сен. Дарію Хухру, Нью Йорк.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Краєвої Командитки Пластунок на ЗДА про підвищення ступенів та пластові відзначення

Краєва Командитка Пластунок на ЗДА надала під час Свята Весни в днях 30—31

травня ц. р., що відбулося в Іст Четгем, Н. Й. —

ст. пл. Алі Байлов, II Курнь УСП-ок „Перші Стежі“ — ступінь вірилиці;
ст. пл. Д. Мосорі-Франкен та ст. пл. Н. Мерені-Сохан, II Кур. УСП-ок „Перші Стежі“ — ступінь поучиця;
пл. сен. Евстахія Голдін, II Кур. УПС „Ті, що Греблі рууть“ друге пластова відзначення за її працю для новачків.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Головної Референтки Вишколу про літні вишкільні табори

Головна Референтка Вишколу повідомляє, що вишкільний табір для новачків сестричок з терену Канади та ЗДА відбувається цього року в часі 11—26 липня у Торонті, Канада.

Для юнацьких ввпорядиць з терену ЗДА вишкілі буде відбуватися під час обласного табору для юначок в місці серні на Пластовій Оселі в Іст Четгем, Н. Й.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Краєвої Командитки Пластунок в Канаді про пластунок, що добули III. Пластову Пробу У.П.Ю.

Дня 20. вересня 1952:

— ст. пл. Микола Борис, член Під. Куреня УСП „Гайдамаки“.

Дня 12. листопада 1952:

— ст. пл. Ігор Мончак, член 5. Куреня УСП „Орден Хрестоносців“;
— ст. пл. Микола Світуха, член 3. Куреня УСП „Лісові Чорти“;
— ст. пл. Богдан Турченко, член Куреня УСП „Гірські Орли“.

Дня 24. квітня 1953:

— ст. пл. Адріян Дзерович, член 3. Куреня УСП „Лісові Чорти“;
— ст. пл. Нестор Романішин, член Підготовчого Куреня УСП „Гайдамаки“ у Вінніпегу.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД ВИХОВНИХ ЖУРНАЛІВ ЗЛОЖИТИ

Пл. сен. о. Ю. Гриняк	\$10—
Пл. сен. З. Томків (через КПС) ...	10—
Пл. сен. З. Томків	2—
Гнізда Новачок „Лісові Квіти“ і „Степові Квіти“	5—
Пані Марія Юркевич, Філадельфія	2—
Збірка на пл. сходинок, присвячена героям Круд (Трентон)	8—

НОВА ПЛАСТОВА МАРКА

Пл. Станиця в Вінніпегу видала з нагоди Виставки Української Марки, яка відбулася в днях 10—12. квітня 1953 пластову пошту марку з портретом основоположника УПУ д-ра Александра Тисовського. Висота наклadu 960 штук, з того 760 дрібнових-зубкованих та 50 блоків по чотири. Ціна однієї марки 25 центів. Марку видала комісія для набутих пл. доміяк в Вінніпегу. Можна замовляти в адміністрації „Молодого Життя“.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Головної Командитки Пластунок про службову книжечку й однострій пластунок

Головна Командитка Пластунок поддає до відома, що всі пластунок обов'язані мати Пл. Службову Книжечку, в яких буди вписувати всі дані щодо ступенів та діяльності.

Краєві Проводи Пластунок мусять подбати про те, щоб такі книжечки для своїх теренів якнайшкороше набути в Канцелярії ГПС. В майбутньому усіх пластунок обов'язуватимуть нові приписи про однострій, згідно з вимогами поданими в окремих інструкціях, що їх одержали виховниці на місяць.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Головної Командитки Пластунок про ухвалені відзначення

За надутий діяльність на терені Англії — Головна Командитка Пластунок надала в дні 1. серпня 1952:

Пл-ге пл. відзначення ст. пл. Параска Оксані.

III-те пл. відзначення ст. пл. Дублянці Дарії.

